

UZAKTAN VE ÖRGÜN EĞİTİME DEVAM EDEN ÖĞRENCİLERİN İNGİLİZCE DERSİNDEKİ BAŞARI DÜZEYLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI

Mehmet Ali SEVEN (*)

Özet

Bu çalışmada, Atatürk Üniversitesi Erzurum Meslek Yüksekokulu ve ATAUZEM işbirliği ile yürütülen uzaktan eğitim ve örgün eğitim bilgisayar programcılığı önlisans programında verilen İngilizcedersinin başarı düzeylerinin karşılaştırılması amaçlanmıştır. Bu amaçla, Atatürk Üniversitesi Erzurum Meslek Yüksekokulu bilgisayar programcılığı ile uzaktan eğitim bilgisayar programcılığında öğrenim gören öğrencilerin demografik özellikleri ile başarı düzeyleri karşılaştırılmıştır. Elde edilen verilerin analizi sonucunda uzaktan eğitime devam eden öğrencilerin, örgün eğitime devam eden öğrencilerden daha başarılı oldukları tespit edilmiştir.

Bu bağlamda, uzaktan eğitim ve örgün eğitim programlarının belirtilen amaçlara ulaşılması açısından, her iki programın eşgüdümlü bir şekilde yürütülmesinin gerekliliği ileri sürülmüştür.

Anahtar Kelimeler: *Uzaktan Eğitim, Uzaktan Öğrenme, E-Öğrenme, Bilgisayar Programcılığı, Mesleki Eğitim.*

Comparison of Achievement Levels in English Courses of Students Studying in Distance and Formal Education

Abstract

In this study, it has been aimed to compare the achievement levels in English courses given in associate degree programs at formal education computer programming department in Atatürk University Erzurum Vocational College and at Distance Education carried out by ATAUZEM in cooperation with Erzurum Vocational College. The demographic peculiarities and the achievement levels of both groups were studied and evaluated. The data obtained as a result of the analysis showed that the students at distance education are more successful than those attending formal education.

In this context, in terms of achieving the specified goals of distance education and formal education programs, the necessity of coordination between two education programs should be taken into consideration.

Key Words: *Distance Learning, Distance Education, E-Learning, Computer Programming, Vocational Education.*

*) Yrd. Doç. Dr., Atatürk Üniversitesi, Erzurum Meslek Yüksekokulu.
(e-posta: mseven@atauni.edu.tr)

Giriş

Bilgi ve iletişim teknolojilerindeki gelişmeler sanayi toplumundan bilgi toplumuna dönüşümün en önemli nedeni olmuştur. Bilgi ve teknolojideki gelişmelerin bir gereği olarak bilgi toplumunun özellikleri temelinde bireyler yetiştirme zorunluluğu ortaya çıkmıştır. Teknolojik imkânlardan yararlanmayan bir eğitim anlayışı, günümüzün toplumsal ve bireysel beklenti ve ihtiyaçlarınacevap verememektedir. Bugün tüm bireylerin bilgiye ulaşma, bilgiyi düzenleme, bilgiyi değerlendirme, bilgiyi kullanma ve iletişim kurma becerilerine sahip hale getirilmesi bir zorunluluk haline almıştır (Toprakçı, 2005).

Yapılan araştırmalarda eğitim sisteminin her alanında teknolojik gelişmeye paralel olarak değişikliğe gidilmesi gerekliliği vurgulanmaktadır (Hızal, 1992; Akkoyunlu, 1995; Akkoyunlu, 2002; Akpınar, 2003; Toprakçı, 2005; Demirarslan ve Usluel, 2005).

Bilgi, günümüz ekonomisinde toplumların rekabet güçlerini ve gelişmişlik düzeylerini belirleyen en önemli unsur haline gelmiştir. Bilgi ekonomisine geçişte eğitimden sağlığa kadar her alanda bilişim teknolojileri kullanılarak insan kaynaklarının geliştirilmesi ve yaşam boyu eğitim öncelikli önem taşımaktadır. Gelişen ve değişen teknolojik yapılanmalar küresel eğitimde yaygın ve ortak çözümlerin geliştirilmesine imkân verirken, aynı zamanda bireylerden beklentilerin hızla artmasına, eğitim kalitesinin uluslararası standartlar içinde değerlendirilmesine yol açmaktadır (Erbarut, 2003).

Günümüzde teknoloji alanında gerçekleşen hızlı gelişmeler eğitim alanında da kendini göstermiş ve bireyin toplumsallaşma sürecinde etkili olan her faktörün, dolayısıyla eğitimin de yeniden düzenlenmesini bir zorunluluk haline getirmiştir. Bu uygulamalardan en önemlisi uzaktan eğitimdir (Ekici, 2003).

Uzaktan eğitim, kısaca zaman ve mekândan bağımsız, bilişim teknolojilerinden yararlanılarak gerçekleştirilen, ekonomik ve etkileşimli bir eğitim biçimidir. Modern toplumun gerektirdiği yenilenme ihtiyacı, eğitim sisteminden bir şekilde ayrılmış veya bu sisteme hiç girememiş olma, bireyleri uzaktan eğitim yolunu denemeye yöneltmiştir (Gökçe, 2008). Uzaktan eğitimde eğitmen ve öğrenci aynı anda etkileşime girerlerse buna senkron uzaktan eğitim, zaman gecikmeli olarak etkileşime girerlerse buna asenkron uzaktan eğitim denir.

Türkiye’de uzaktan eğitim ile yüz yüze eğitimin başarı yönünden karşılaştırmasını yapan deneysel araştırmaların oldukça az olduğu görülmektedir. E-öğrenmeyle ilgili güncelliğini koruyan diğer konu ise başarıyı etkileyen etkenlerdir. Bu etkenlerin başında bireysel farklılıklar (motivasyon, öğrenme stilleri, bilişsel stiller, tutum, öz yeterlik vb.) gelmektedir (Güngör, Aşkar, 2004). Yüz yüze eğitimin (örgün eğitim) temel öğesi olan öğrenci-eğitmen iletişiminin, uzaktan eğitimde kısmen yerini alabilmesi için, yeni yaklaşımlardan yararlanılmalıdır. Uzaktan eğitim teknolojisi, uzaktan eğitimi, yüz yüze eğitime bir alternatif olarak sunmak için, büyük bir hızla gelişmektedir. Eğitim programı sayesinde öğrenciler eğitim programının tamamını veya bir kısmını eğitim veren kurum merkezinden uzaktaki bir coğrafi konumda tamamlayabilmektedirler (Volery ve Lord, 2000).

Uzaktan eğitim, gerek geleneksel yöntemlerle çözülemeyen eğitim sorunlarının çözüm arayışlarından biri olarak kabul edilmesi, gerekse sağladığı imkân ve esneklikler nedeniyle yaygınlaşmaya devam ederken ortaya çıkacak problemlerin çözümünü de beraberinde getirecek biçimde gelişmektedir. Uzaktan eğitim, uzaktan öğrenme ve uzaktan öğretim terimleri sık sık birbirleri yerine kullanılmaktadır. Bu terimlerin açıklamaları birbirine benzer yapılmaktadır. Kazmer ve Caroline (2004) 'e göre uzaktan eğitim; kişilere çalışmak için az rastlanır fırsatlar verir, fakat uzaktan eğitim kişilerin koşulları ya da mesleki zorunluluklar ile ilgilenmez. Bu yüzden uzaktan eğitim önceleri “mektupla öğretim” kelimesi ile eş anlamlı olarak kullanılırken daha sonraları eğitim televizyon ile birlikte kullanılmıştır. Ama esas büyümesi videoyu, telekonferans sistemini, e-mail ve interneti de içeren iletişim teknolojileri aracılığı ile olmuştur.

Uzaktan eğitim, yetişkinler ve üniversitelere uzak mesafelerde yerleşik öğrenciler için uygun bir eğitim sistemidir. Bununla birlikte, uzaktan eğitim, Türkiye gibi gelişmekte olan ve üniversite sayısı yeterli olmayan ülkelerde, daha çok öğrenciye üniversite eğitimi sağlamada etkin olarak kullanılabilir (Yazıcı ve Atlas, 1999).

Araştırmacıların yaptıkları tanımlardan yola çıktığımızda uzaktan eğitimi; öğretici ve öğrenenin fiziksel olarak farklı mekânlarda olduğu, öğrenimlerini kendi hız ve kapasitelerine göre ayarlayarak, eğitim teknolojilerinden yararlanarak, verimli ve kaliteli bir şekilde öğrenme - öğretme etkinliklerini sürdürebilecekleri bir eğitim sistemi olarak tanımlayabiliriz (Volery ve Lord, 2000).

Uzaktan eğitim, ülkeler bakımından da örgün eğitime alternatif olması ve uluslararası olması bakımından önemli bir gelişme kaynağıdır. Örneğin Rusya'da, 1990'ların sonlarında uzaktan eğitime talep, örgün eğitime alternatif olmaya başlamıştır. Rusya'daki ilk uzaktan eğitim kurumunun bugün, Rusya Federasyonu'nun 350'den fazla şehrinde ve Bağımsız Cumhuriyetlerdeki 60 ilde akademik merkezi bulunmaktadır. Bugün Rusya uzaktan eğitimi, ülkedeki eğitimin modernize edilmesinin en önemli faktörü olarak görmektedir. Rusya'da uzaktan eğitim, tüm parçaları tam olan, kaliteli bir eğitim sağlamaya yarayan etkili bir teknoloji olarak görülmektedir. Çünkü uzaktan eğitim ile Rusya'daki merkez ve kırsal bölgeler arasındaki uzaklık giderilmiştir. Böylece ülkenin farklı bölgelerindeki sosyal ve ekonomik birçok sorun da çözülmüş olmaktadır (Karpenko, 2008).

Başlıca uzaktan eğitim teknolojileri olarak mektup yoluyla öğretimden, basılı materyal, radyo, televizyon, audio ve videokasetler, çoklu ortam, bilgisayar destekli eğitim, elektronik posta, internet, veri tabanları, uydu teknolojileri ve video konferanstan sanal gerçeklik olarak geniş bir yelpazede karşımıza çıkmaktadır. Sınıflandıracak olursak etkileşimli ve etkileşimsiz olarak ikiye ayırabiliriz.

İnternet ve iletişim teknolojilerindeki gelişmeler uzaktan eğitimde maliyetin düşürülmesinin yanı sıra etkileşim, zengin görsel materyal kullanımı ve eşzamanlı-farklı zamanlı uygulama imkanları da sağlamıştır. Eğitimde etkileşim ve iletişim çok önemlidir. Uzaktan eğitim teknolojileri ilk kullanılmaya başlandığında genellikle etkileşimli değilken gelişen teknoloji ile öğrenen-öğretici, öğrenen-öğrenen ve öğrenen-öğretici materyal etkileşimini artırmıştır. Etkileşimli uzaktan öğrenme sistemleri etkileşimin eş zamanlı ve eş zamansız biçimde olmasına göre iki kategoride ele alınabilir. Uzaktan eğitimde

canlı yayın vetalep üzerine yayın türlerine göre etkileşim birebir-çift yönlü, birden-çoğa tek yönlü olabildiği gibi günümüz teknolojileri ile birden-çoğa çift yönlü etkileşim ve iletişim mümkün olmaktadır. Her çıkan yeni teknoloji ile yeni bir uzaktan eğitim modeli ortaya çıkmıştır. Kullanılacak teknolojiler metin, ses, görüntü ve elektronik ortam gibi değişik ortamlarda farklı uzaktan eğitim amaçlı kullanım potansiyeline sahiptir.

Genel olarak bakıldığında zaman basılı materyaller, işitsel araçlar, televizyon ve teknolojileri ve bilişim teknolojileri, uzaktan eğitimde iletişim ortamları olarak karşımıza çıkmaktadır. Uzaktan eğitim programını tasarlarken hangi teknolojiyi kullanacağımıza karar vermeliyiz. Teknolojilerin programa uyumu ve birbirleri ile arasındaki fark iyi değerlendirilmelidir.

Uzaktan eğitim, uzaktan öğretim, e-öğrenme, uzaktan öğrenme, açık öğrenme, dağıtık öğrenme, eşzamanlı öğrenme, tele-öğrenme, esnek öğrenme gibi kavramlar öğrenci ve öğretmenin fiziksel olarak ayrı yerlerde oldukları bir eğitim sürecini tanımlamak için kullanılan kavramlardan bir kaçıdır.

Uzaktan eğitim kavramı, bu kavramlar arasında yıllardır en yaygın olarak kullanılanıdır. Uzaktan eğitim, fiziksel olarak ayrı ortamlarda yer alan öğretme ve öğrenme süreçlerini çok güzel bir şekilde tanımlamaktaydı. Ancak son yıllarda “uzaktan öğrenme” kavramı özellikle Amerika Birleşik Devletlerinde yaygın bir şekilde kullanılmaya başlanmıştır (Picciano, 2001).

Her ne kadar uzaktan öğrenme ve uzaktan eğitim kavramları birbirlerinin yerine kullanılıyorsa da, uzaktan öğrenme kavramı öğreneni daha çok vurgulamaktadır. Gerçekten de son yıllarda öğrenci-merkezli öğrenme kavramı, öğrenme etkinliği uzaktan olsun olmasın, her türlü eğitim ortamı için yaygın olarak kullanılmaya başlanmıştır. Öğrenci merkezli öğrenme kavramı öğrencinin kendi öğrenme etkinliği ile ilgili olarak sorumluluk aldığı ortamlar için kullanılmaktadır. Uzaktan gerçekleştirilen öğrenmelerde öğrenciye büyük sorumluluklar düşmektedir.

Ayrıca yapılan bir araştırmada, eğitimcileri bu tekniği kullanmaya motive etmek amacıyla, derslerini kolayca internet ortamına koyabilmelerini sağlayacak özellikle Türkiye için Türkçe yazarlık sistemleri araçlarının geliştirilmesinin ve kullanılmasının yaygınlaştırılması, öğrencilerin motivasyonunun artırılması amacıyla da gerekli donanım, yazılım ve iletişim olanaklarının öğrencilere sunulması ve kullanmalarının sağlanması önerilmektedir (Özturan, Egeli, Darcan, 2000).

1. Atatürk Üniversitesi Uzaktan Eğitim Bilgisayar Programcılığı Önlisans Programı Hakkında Genel Bilgiler

Bilgisayar Programcılığı, bilişim teknolojilerini kullanabilecek teknik bilgi ve deneyime sahip, gelişen teknolojiye kolayca uyum sağlayabilecek programcılar yetiştirmeyi amaçlayan, eğitim süresi 2 yıl olan önlisans programıdır. Bu programdan mezun olan öğrenciler “Tekniker” unvanı almaya hak kazanırlar.

Atatürk Üniversitesi, uzun yıllardır örgün eğitim kapsamında sunduğu bu programı, edindiği tecrübeler ile birlikte uzaktan eğitim platformuna taşımıştır. Eğitim süresi boyunca web tabanlı görsel programlama, nesneye dayalı programlama, internet program-

cılığı, veri tabanı yönetim sistemi, NET teknolojileri ile bilgisayar işletim sistemleri ve donanımı konularında eğitim verilmektedir.

Dersler Atatürk Üniversitesi öğretim elemanları tarafından yürütülmektedir. Eğitim ve öğretim 4 yarıyıl olup dili Türkçedir. Program, meslek liselerinin ilgili programlarının bütünlük, devamlılık ve uyumluluğunu sağlayacak şekilde İKMEP projesi ile geliştirilen müfredat çevresinde yürütülmektedir.

Bu program; Atatürk Üniversitesi Erzurum Meslek Yüksekokulu ve ATAUZEM işbirliği ile yürütülen bir uzaktan eğitim ön lisans programıdır. Programın amacı; ÖSYM tarafından yapılan yerleştirme sınavına girerek ya da sınavsız geçiş hakkında yararlanarak ÖSYM tarafından bu programa yerleştirilen öğrencilerin “Bilgisayar Programcılığı” konusunda ön lisans düzeyine ulaşabilmeleri için uzaktan eğitim imkânları ile gerekli eğitimi vermek ve ön lisans diploması sahibi olmalarını sağlamaktır.

Uzaktan eğitim bilgisayar programcılığı önlisans programından mezun olan öğrenciler sistem analisti, sistem tasarımcısı, web tasarımcısı, bilişim teknolojileri uzmanı, uygulama programcısı olarak hemen her kurum ve kuruluşun çeşitli bölümlerinde; bilgisayar donanımı ve yazılımı üreten şirketlerin bilgi işlem merkezlerinde, veri yönetimi ile ilgili araştırma ve geliştirme birimlerinde görev alacak yeterliliklere sahip olabileceklerdir.

Program, çoklu öğretim uygulamalarını ifade eden “uzaktan eğitim” yöntemiyle yürütülmektedir. Öğrencilerin eğitim-öğretim faaliyetlerinde sürekli aktif olmalarını sağlayacak etkinlikler düzenlenmekte, öğrencilere ders notları, e-öğrenme içeriği, video dersler gibi materyaller sunulmaktadır. Öğretim sanal sınıf uygulamaları, forum tartışmaları, online sınavlar vb. etkinlikler aracılığı ile yapılmaktadır.

Eğitmenler öğrencilerle senkron veya asenkron olarak iletişim kurmaktadır. Öğrencilerin Öğretim Yönetim Sistemi (ÖYS) üzerindeki tüm faaliyetleri kaydedilmektedir. Her öğrencinin ders içeriğini ne ölçüde takip ettiğini ve sohbetlere katılımı ile ilgili bilgiler Öğretim Yönetim Sistemi tarafından otomatik olarak kaydedilerek dersi yürüten öğretim elemanının bilgisine sunulmaktadır. Öğretim elemanı dönem içerisinde öğrencilere ödev verebilmektedir. Online deneme ve vize sınavları Öğretim Yönetim Sistemi üzerinden yapılmaktadır. Her öğretim yılındaki her bir ders için bir ara (vize), bir yarıyıl sonu (final) sınavı ve bir bütünleme sınavı yapılmaktadır. Ara sınavlar internet üzerinden online olarak, yılsonu (final) sınavlar ile bütünleme sınavları yüz yüze oturumlar halinde akademik takvimde belirlenen tarihlerde Atatürk Üniversitesinde yapılmaktadır. Ara (vize) sınavının başarı notuna katkı oranı % 20, yılsonu (final) veya bütünleme sınavının ise % 80’dir. Sınavlar mutlak ölçütlere göre değerlendirilir. Ders başarı notu, ara sınavı ile yarıyıl sonu sınavı puanlarının birlikte değerlendirilmesiyle elde edilir ve bu sonuç öğrencinin akademik başarı durumunu gösterir. Geçme notu 100 üzerinden 50’dir.

Programa iki farklı yöntemle öğrenci alınmaktadır:

a) Günümüzde yürürlükte olan meslek liselerinden meslek yüksekokullarına sınavsız geçiş uygulaması ile öğrenci kabulü,

b) ÖSS Sayısal (SAY-1) puan türüne göre ÖSYM tarafından yapılacak merkezi yerleştirme.

Kayıt yaptıran öğrenciler aynı alandaki yüz yüze eğitim öğrencileri için Bakanlar Kurulu tarafından belirlenen miktarda Cari Hizmet Maliyetine Öğrenci Katkı Payı (harç) ve ayrıca kendilerine sunulan materyal ve hizmetler karşılığı olarak, Üniversite Yönetim Kurulu'nun belirleyeceği miktarda Uzaktan Eğitim Gideri ücreti ödemektedirler.

Öğrenciler programdan mezun olabilmek için programdaki derslerin tümünü almak ve 30 iş günü staj yapmak zorundadırlar.

1.1. Araştırmanın Amacı

Bu araştırma, uzaktan eğitim ve örgün eğitim programlarında yürütülen İngilizce dersinin başarı düzeylerinin karşılaştırılmasını amaçlamaktadır. Bu amaç doğrultusunda, aşağıdaki alt problemlere cevap aranmıştır:

1. Eğitim şekline göre yani uzaktan eğitim ve örgün eğitimde yürütülen İngilizce dersinin başarı durumları arasında fark var mıdır?
2. Her iki programa devam eden öğrencilerin cinsiyetlerine göre, İngilizce dersinin başarı durumu arasında farklılık göstermekte midir?
3. Önlisans programlarına yerleşme şekline göre İngilizce dersinin başarı durumları arasında farklılık göstermekte midir?
4. Her iki programa devam eden öğrencilerin cinsiyetlerine göre yaş dağılımları arasında fark var mıdır?
5. Önlisans programlarına sınavla yerleşenler ile sınavsız yerleşenler arasında yaş dağılımları açısından fark var mıdır?
6. Uzaktan eğitim ile örgün eğitime yerleşen öğrencilerin yaş dağılımları arasında herhangi bir fark var mıdır?

2. Yöntem

Araştırmada, 2010-2011 eğitim-öğretim yılında, Atatürk Üniversitesi Erzurum Meslek Yüksekokulu Bilgisayar Programcılığına devam eden uzaktan eğitim ile örgün eğitimde yürütülen İngilizce dersinin başarı düzeyleri incelendiğinden, bu çalışmada var olan durumu betimlemek amacıyla mevcut öğrencilerin demografik ve başarı durumları ele alınmıştır.

2.1. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu, 2010-2011 öğretim yılında, Atatürk Üniversitesi Erzurum Meslek Yüksekokulu Bilgisayar Programcılığı 1. sınıf öğrencilerinden oluşan uzaktan eğitime devam eden 30 öğrenci ile örgün eğitime devam eden 73 öğrenci olmak üzere toplam 103 öğrenci oluşturmaktadır. Bu öğrencilerin 20'si bayan, 83'ü erkektir.

2.2. Veri Toplama Aracı

Bu araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmanın amacını belirleyen altı adet alt problemlere cevap aramak ve var olan durumu betimlemek amacıyla, her iki gruba İngilizce dersine giren öğretim üyesinin hazırladığı ve aynı soruların sorulduğu dönem

sonu sınav sonuçları ile Erzurum Meslek Yüksekokulu öğrenci işlerinden alınan ve öğrencilerin demografik özellikleri ile önlisans programına yerleşme durumlarını gösteren veriler kullanılmıştır.

2.3.V erilerin Çözümlemesi

Elde edilen verilerin çözümlemesinde, SPSS 17.0 (Statistical Package for the Social Sciences) istatistik paket programından yararlanılmıştır. Ayrıca verilerin çözümlemesinde değişkenlere bağlı olarak aritmetik ortalama, standart sapma, bağımsız t testi, tek yönlü varyans analizi (ANOVA) kullanılmıştır.

3. Bulgular

Bu bölümde araştırmanın amacına uygun olarak belirlenen bulgulara yer verilmiştir. Çalışmanın örneklemini oluşturan öğrencilerin özelliklerine ilişkin dağılımlar altı farklı tabloda gösterilerek yorumlanmıştır.

Tablo 1. Eğitim şekline göre İngilizce dersi başarı durumu

Eğitim Şekli	N	$\bar{X} \mp S$	F
Örgün Eğitim (Gündüz)	37	40.54 \mp 14.54	18.83 ***
Örgün Eğitim (Gece)	36	30.03 \mp 13.22	
Uzaktan Eğitim	30	50.51 \mp 12.58	

*** P < 0.001'de anlamlı.

Tablo 1'de de görüldüğü gibi, yapılan araştırma sonucunda eğitim şekli açısından, bilgisayar programcılığı örgün eğitime devam eden öğrenciler ile uzaktan eğitime devam eden öğrencilerin eğitim şekline göre İngilizce dersindeki başarı durumları bakımından aralarında istatistiki olarak anlamlı fark bulunmuş ve uzaktan eğitime devam eden öğrencilerin daha başarılı oldukları tespit edilmiştir. (F = 18.83, p < 0.001)

Tablo 2. Cinsiyete göre İngilizce dersi başarı durumları

Cinsiyet	N	$\bar{X} \mp S$	t
Kız öğrenciler	20	51.90 \mp 13.02	4.14 ***
Erkek öğrenciler	83	36.85 \mp 14.96	

*** P < 0.001'de anlamlı.

Yukarıdaki tabloda da görüldüğü gibi, yapılan araştırma sonucunda öğrencilerin cinsiyete göre İngilizce dersindeki başarı durumları bakımından aralarında istatistiki olarak anlamlı fark bulunmuş ve kız öğrencilerin daha başarılı oldukları tespit edilmiştir. (t = 4.14, p < 0.001)

Tablo 3. Önlisans programına yerleşme şekline göre İngilizce dersi başarı durumları

Yerleşme şekli	N	$\bar{X} \mp S$	t
Sınavsız	86	38.06 \mp 15.81	- 2.54 *
Sınavla	17	48.40 \mp 12.33	

* P < 0.05’de anlamlı.

Önlisans programına yerleşme durumuna göre yaptığımız araştırma sonucunda, öğrencilerin sınavla yada sınavsız yerleşme şekline göre İngilizce dersindeki başarı durumları bakımından aralarında istatistiki olarak anlamlı fark bulunmuş ve sınavla yerleşen öğrencilerin sınavsız gelen öğrencilerden daha başarılı oldukları tespit edilmiştir (t = - 2.54, p < 0.05).

Tablo 4. Cinsiyete göre yaş dağılımı

Cinsiyet	N	$\bar{X} \mp S$	t
Kız öğrenciler	20	22.15 \mp 4.86	0.82
Erkek öğrenciler	83	21.34 \mp 3.75	

Tablo 4’de de görüldüğü gibi, yapılan araştırma sonucunda öğrencilerin cinsiyetlerine göre yaş dağılımları bakımından aralarında istatistiki olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır (t = 0.82, p>0.05).

Tablo 5. Önlisans programına yerleşme durumuna göre yaş dağılımları

Yerleşme şekli	N	$\bar{X} \mp S$	t
Sınavsız	86	20.64 \mp 2.93	- 5.60 ***
Sınavla	17	25.82 \mp 5.58	

*** P < 0.001’de anlamlı.

Bilgisayar programcılığı öğrencilerinin önlisans programına yerleşme durumuna göre yaş dağılımları bakımından irdelendiğinde, aralarında istatistiki olarak anlamlı fark bulunmuş ve sınavla yerleşen öğrencilerin yaşları, sınavsız yerleşen öğrencilerin yaşlarına göre daha büyük oldukları tespit edilmiştir (t = 5.60, p < 0.001).

Tablo 6. Eğitim şekline göre yaş dağılımları

Eğitim Şekli	N	$\bar{X} \mp S$	F
Örgün Eğitim (Gündüz)	37	20.35 \mp 2.53	20.36 ***
Örgün Eğitim (Gece)	36	19.92 \mp 1.23	
Uzaktan Eğitim	30	24.80 \mp 5.45	

*** P < 0.001'de anlamlı.

Yukarıdaki tablodan da izlenebileceği gibi, bilgisayar programcılığı örgün eğitime devam eden öğrenciler ile uzaktan eğitime devam eden öğrencilerin önlisans programında aldıkları eğitim şekline göre yaş dağılımları bakımından aralarında istatistiki olarak anlamlı fark bulunmuş ve uzaktan eğitimde öğrenim gören öğrencilerin yaşları, örgün öğretimde öğrenimlerine devam eden öğrencilere göre yaşlarının daha büyük oldukları tespit edilmiştir. (F = 20.36, p < 0.001)

4. Tartışma ve Yorum

Bu bölümde, elde edilen bulgular araştırmanın alt amaçları doğrultusunda incelenmiş ve tartışılmıştır.

Araştırmanın amaçlarında yer alan eğitim şekline göre İngilizce dersi başarı durumuna ilişkin analiz sonuçlarına bakıldığında uzaktan eğitime devam eden öğrencilerin örgün öğretime devam eden öğrencilerden daha başarılı oldukları görülmektedir. İngilizce dersinde her iki örneklem grubuna da aynı konular, aynı öğretim üyesi tarafından haftada iki saat anlatılmasına rağmen, uzaktan eğitime devam eden öğrencilerin örgün eğitime devam eden öğrencilerden daha başarılı olmalarının en önemli nedeninin, uzaktan eğitime devam eden öğrencilerin en az bir yabancı dil öğrenmenin gerekliliğine, diğer gruba devam eden öğrencilere göre daha fazla önem verdikleri, yapılan gözlemlerden anlaşılmaktadır.

Araştırmanın ikinci amacına yönelik, cinsiyete göre İngilizce dersi başarı durumlarına ilişkin analiz sonuçları, her iki gruba devam eden 103 öğrenciden, 20 bayan öğrencinin, 83 erkek öğrenciye göre daha başarılı olduklarını göstermektedir. Bunun altında yatan en büyük faktörün, bayan öğrencilerin erkek öğrencilere göre, derslere daha fazla önem verdikleri ve motive oldukları, özellikle öğrenim gördükleri programın, yabancı dil öğrenmenin en gerekli programlardan birisi olduklarının farkında olduklarını göstermektedir.

Araştırmanın üçüncü amacı olan, önlisans programına yerleşme şekline göre İngilizce dersi başarı durumlarına ilişkin analiz sonuçları, her iki gruba devam eden toplam 103 öğrenciden sadece 17 öğrencinin bilgisayar programcılığı önlisans programına sınavla yerleştiğini, diğer 86 öğrencinin ise sınavsız yerleştiğini ve sınavla yerleşen öğrencilerin diğer öğrencilere göre daha başarılı olduklarını göstermektedir. Bu programa sınavsız yerleşen öğrencilerin çoğunun yükseköğretime geçiş sınavına (YGS) girmedikleri, gi-

renlerin ise yeterli puanı alamadıkları için bir sonraki sınav olan yükseköğretim programlarına yerleştirme sınavı olan LYS'ye giremedikleri için, bu programa yerleştikleri anlaşılmaktadır. Sınavla bu programa yerleştirilen öğrencilerin ise, isteyerek bu programı tercih ettikleri ve yeterli puanı alarak bu programda öğrenim görme hakkını elde ettikleri, bu nedenle de isteyerek yerleştikleri programda da başarılı oldukları tespit edilmiştir.

Araştırmanın verilerle ilgili amaçlarında yer alan dördüncü amaç olan cinsiyete göre yaş dağılımları açısından analiz sonuçları incelendiğinde, İngilizce dersinde başarılı olma açısından öğrencilerin cinsiyetlerine göre yaş dağılımları bakımından aralarında istatistik olarak anlamlı bir fark bulunmamış ($t = 0.82$, $p > 0.05$) ve bu programa devam eden her iki gruptaki toplam 103 öğrenciden, başarılı olanların cinsiyetlerine göre yaş dağılımlarının belirli bir grupta toplanmadığı ve yaş faktörünün, başarıyı etkileme konusunda belirli bir etkisinin olmadığı anlaşılmıştır.

Araştırmanın beşinci amacı olan, önlisans programına yerleşme durumuna göre yaş dağılımlarına ilişkin analiz sonuçları incelendiğinde, bu programa sınavla yerleşen 17 öğrencinin yaşlarının sınavsız yerleşen 86 öğrencinin yaşlarından daha büyük olduğu tespit edilmiştir. Yapılan araştırmalarda, sınavsız yerleşen öğrencilerin ortaöğretim kurumlarından yeni mezun oldukları, diğer sınavla yerleşen 17 öğrencinin ise ortaöğretim kurumlarından en az iki yıl önce mezun oldukları bu nedenle de bu bölümde öğrenim görmek için daha önceden YGS'ye girdikleri için yaşlarının diğer öğrencilere göre daha büyük olduğu anlaşılmıştır.

Çalışmanın son amacı olan eğitim şekline göre yaş dağılımları açısından analiz sonuçları incelendiğinde, uzaktan eğitimde öğrenim gören 30 öğrencinin yaşlarının, örgün öğretimde öğrenimlerine devam eden 73 öğrenciye göre yaşlarının daha büyük oldukları tespit edilmiştir. Yapılan araştırmada uzaktan eğitime devam eden öğrencilerin ortaöğretimden mezun olduktan sonra çalışmak zorunda kaldıkları için eğitimlerine ara verdikleri anlaşılmış, diğer grupta öğrenim gören öğrencilerin ise ortaöğretimden mezun olur olmaz hiç ara vermeden bu programda öğrenimlerine devam ettiği anlaşılmıştır. Bu nedenle de uzaktan eğitime devam eden öğrencilerin yaşlarının örgün öğretime devam eden öğrencilerden daha büyük olduğu tespit edilmiştir.

Sonuç ve Öneriler

Bu bölümde, araştırmada elde edilen bilgilerin genel bir değerlendirilmesi yapılmış ve bu değerlendirmelerin sonucunda hem uygulamaya hem de ileride yapılacak araştırmalara yönelik öneriler sunulmuştur.

Sonuçlar

Bu araştırmada, Atatürk Üniversitesi Erzurum Meslek Yüksekokulu ve ATAUZEM işbirliği ile yürütülen uzaktan eğitim ve örgün eğitim bilgisayar programcılığı önlisans programında verilen İngilizce dersinin başarı düzeylerinin karşılaştırılması amaçlanmış ve bu amaçla, Atatürk Üniversitesi Erzurum Meslek Yüksekokulu bilgisayar programcılığı ile uzaktan eğitim bilgisayar programcılığında öğrenim gören öğrencilerin demografik özellikleri ile başarı düzeyleri karşılaştırılmıştır.

Araştırmanın çalışma grubunu, 2010-2011 öğretim yılında Atatürk Üniversitesi Erzurum Meslek Yüksekokulu Bilgisayar Programcılığı 1. sınıf öğrencilerinden uzaktan eğitime devam eden 30 öğrenci ile örgün eğitime devam eden 73 öğrenci olmak üzere toplam 103 öğrenci oluşturmuş ve bu öğrencilerin “eğitim şekline göre İngilizce derisi başarı durumları, cinsiyete göre İngilizce derisi başarı durumları, önlisans programına yerleşme şekline göre İngilizce derisi başarı durumları, erkek ve bayan öğrencilerinin yaş dağılımlarına göre İngilizce başarı durumları, önlisans programına yerleşme durumuna göre yaş dağılımları açısından İngilizce derisi başarı durumları ve son olarak da eğitim şekline göre yaş dağılımları açısından İngilizce derisi başarı durumları” araştırılmış ve elde edilen verilerin ışığında iki önemli sonuca ulaşılmıştır. Bunlardan biri, bu programa sınavla yerleşen öğrencilerin sınavsız yerleşen öğrencilerden ve ikinci olarak da, uzaktan eğitimde öğrenim gören öğrencilerin, örgün eğitimde öğrenim gören öğrencilerden daha başarılı oldukları tespit edilmiştir.

Bu araştırma sonucunda elde edilen en önemli sonucun, meslek yüksekokullarına öğrenci alımında 2002-2003 öğretim yılından beri uygulanan sınavsız geçiş uygulamasının, meslek yüksekokullarındaki eğitimin kalitesini büyük ölçüde düşürmüş olmasıdır. Çünkü araştırma süresince, özellikle derslerde yapılan gözlemlerden, sınavsız geçiş hakkından yararlanarak örgün eğitime devam eden öğrencilerin büyük çoğunluğunun amaçsız olması ve ortaöğretimden kaynaklı olumsuz alışkanlıklarının olması, derse katılım yeteneklerinin gelişmemiş olması ve disiplinsizlik içerisinde olmaları derisi veren öğretim üyesini bilgi aktarımında zorlamaktadır. Ayrıca uygulanan sistemin, öğrenciler açısından da adaletsiz olduğu, çünkü bir kısım öğrenci emek vererek bu programa girerken, sınavsız geçiş sisteminden yararlanarak bu programa gelen öğrencilerin emek sarf etmeden, sadece diploma almış olmak için meslek yüksekokullarına gelmiş olması haksızlık olarak nitelendirilmektedir. Bütün bu nedenlerden dolayı, öğrencilerin genel başarı durumlarının düştüğü görülmüştür. Özellikle de bir yabancı dili öğrenme gibi bir isteği olmayan, yabancı dil öğrenmenin önemini kavramamış olan öğrencilerin başarısız oldukları, yapılan araştırmadan da açık bir şekilde anlaşılmaktadır. Çünkü sınavsız geçişten yararlanarak meslek yüksekokullarına yerleşen öğrencilerin büyük bir kısmı aldıkları eğitimi önemsememekte, geldikleri meslek liselerindeki olumsuz davranış ve alışkanlıklarını yavaş yavaş devam ettirmekte ve üniversiteye girdiklerinin farkına bile varamamaktadırlar. Bu nedenle de bir üniversite öğrencisine yakışmayan davranışlarda bulunmaktadırlar. Sınavsız yerleşen öğrencilerin yine büyük çoğunluğunun aynı bölgeden, hatta aynı sınıftan gelmeleri nedeniyle kazanmış oldukları sosyal ve kültürel birikimleri olumlu davranış değişiklikleri kazanmalarına engel olmaktadır. Özellikle aynı meslek lisesinden gelen öğrenciler arasındaki gruplaşmalar, olumsuz davranışlar sergilemelerine neden olmakta, hemşericilik, mahallecilik şeklindeki grup alışkanlıkları ile hareket etmeleri, öğrenciler arasında kavgaya, malzemeye zarar verme, sınavlarda kopya çekme, başkasının yerine sınava girme gibi disiplinsizlik olayları, eğitim-öğretimde sorunlar yaşamalarına neden olmaktadır. Sınavsız geçiş imkânı, kolay ders geçme beklentilerini de beraberinde getirmiş olduğundan, bu beklenti ciddi ders çalışmayı ve öğrencilerin derse ilgilerini azaltmaktadır. Araştırma süresince özellikle örgün eğitimde öğrenim gören öğrencilerle yapılan ikili görüşmelerde

bazı öğrencilerin sınavsız geçişi, iki yıllık meslek yüksekokulu eğitimi boyunca, hiç sınavlara girmeme ve sınavsız diploma alma şeklinde algıladıklarını göstermiştir.

Bütün bu sonuçlar, araştırmamıza konu olan bilgisayar programcılığı önlisans programına sınavla yerleşen öğrenciler ile sınavsız yerleşen öğrenciler arasında önemli oranda bilgi, yetenek ve dolayısıyla kalite farkı olduğunu göstermektedir.

Ayrıca yapılan araştırmalarda, uzaktan eğitime devam eden öğrencilerin örgün öğretime devam eden öğrencilerden daha başarılı olmalarının en belirgin nedenlerinin arasında, öğrencilerin öğrenimlerini online üzerinden sürdürdükleri için örgün öğretime devam eden öğrencilerin neden oldukları disiplinsizlik olaylarına karışmamaları, örgün eğitime devam eden öğrencilerden daha yaşlı olmaları, yine tamamına yakın öğrencinin herhangi bir işte çalışıyor olması, öğrenim harcı olarak yatırdıkları paranın, örgün öğretime devam eden öğrencilerden daha fazla olması gibi nedenler sıralanabilir. Bütün bu nedenler, uzaktan eğitime devam eden öğrencilerin, dersleri daha ciddiye almalarına ve bir an önce mezun olma istekleri nedeniyle daha motive olmalarına neden olmaktadır.

Öneriler

1. Özellikle meslek liselerinden gelen öğrencilerin bilgi ve becerileri ile kültürel ve sosyal seviyelerinin düşük olmasından dolayı meslek yüksekokullarında verilen eğitimin kalitesinin düşmesine neden olduğu tespit edilmiştir. Bu sorunun çözümlüne yönelik, gerek meslek yüksekokullarına gelmeden önce ortaöğretim kurumlarında, gerekse meslek yüksekokullarında öğrencilerin yükseköğretime uyumları artıracak psiko-sosyal destek programları uygulanabilir.
2. Öğrencilerin öğrenim gördükleri bilgisayar programcılığı önlisans programı 2. sınıfında, müfredat gereği haftada iki saat zorunlu mesleki yabancı dil (İngilizce) dersi almaları gerektiğinden, bu dersin içeriğinde yer alan “bilgisayarın işletim sistemi, hata mesajları, program dili, yardım dosyaları, bilgisayarda kullanılan terimler ve dökümanlar” gibi konular İngilizce olarak verileceğinden, öğrencilerin İngilizce alt yapılarının bu dersi takip edebilecekleri bir seviyeye getirilebilmesi için, 1. sınıfta halen yürütülen yabancı dil (İngilizce) ders saatinin haftada iki saatten dört saate çıkarılması hususu yüksekokul yönetim kurulu tarafından görüşülerek, dersin müfredat programında değişikliğe gidilebilir.
3. Meslek yüksekokulları öğrenci alımında uygulanan Sınavsız Geçiş Projesi’nden kaynaklı “başarısız ve amaçsız öğrencilerin meslek yüksekokullarına gelmesinden dolayı meslek yüksekokullarında verilen eğitimin kalitesinin düşmesi” gibi sorunların kısmen de olsa çözülmesi için ya sınavsız geçiş uygulamasına son verilebilir ya da meslek yüksekokullarına öncelikle sınavla gelen öğrenciler yerleştirilebilir, eğer kontenjanlar dolmazsa sınavsız geçiş hakkı sadece ek kontenjandan gelebilecek öğrenciler için uygulanabilir. Halbuki halen uygulanmakta olan sisteme göre, meslek yüksekokullarına öncelikle sınavsız öğrenciler yerleştirilmekte, eğer kontenjanlar dolmazsa ancak sınavla gelen öğrencilere öğrenim görme hakkı tanınmaktadır. Bu uygulama, meslek yüksekokuluna öncelikle sınavla öğrenci alımı şekline dönüştürülebilir.

4. Özellikle herhangi bir meslekte çalıştığı için ya da ortaöğretimden sonra öğrenimine ara verdiğinden dolayı yaş ortalaması yüksek olduğu için örgün öğretimi tercih etmeyen kişileri uzaktan eğitime teşvik etmek ve yönlendirmek için halen yüksek olan öğrenim harç tutarları makul seviyelere indirilebilir.
5. Meslek yüksekokullarında, öğrenci başarısının yükselmesi için öğrencilere özellikle psikolojik danışmanlık ve rehberlik hizmetlerinin sunulmasına büyük özen gösterilmelidir. Bu konuda her meslek yüksekokulunda psikolojik danışma ve rehberlik hizmetleri veren birimler oluşturulabilir.

Kaynakça

- Akkoyunlu, B. (2002). “Bilgi Öğretmenlerin İnternet Kullanımı ve Bu Konudaki Öğretmen Görüşleri”. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 22, 1–8.
- Akpınar, Y. (2003). “Öğretmenlerin Yeni Bilgi Teknolojileri Kullanımında Yükseköğretimin Etkisi: İstanbul Okulları Örneği”. The Turkish Online Journal of Educational Technology – TOJET. 2(2).
- Demiraslan, Y. ve Usluel, K. Y. (2005). “Bilgi ve İletişim Teknolojilerinin Öğrenme Öğretme Sürecine Entegrasyonunda Öğretmenlerin Durumu”. The Turkish Online Journal of Educational Technology, 4 (3).
- Ekici, G. (2003). “Uzaktan Eğitim Ortamlarının Seçiminde Öğrencilerin Öğrenme Stillerinin Önemi”. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 24.
- Erbarut, E. (2003). “Web Temelli Eğitim ve Öğrenme-Bilişim Teknolojileri”. TMMOB Elektrik Mühendisliği Dergisi, 41(419).
- Gökçe, A.T. (2008). “Küreselleşme Sürecinde Uzaktan Eğitim”. Dicle Üniversitesi, Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi, 11, s.1.
- Güngör, A.- Aşkar, P. (2004). “E-Öğrenmenin ve Bilişsel Stilin Başarı ve İnternet Öz Yeterlilik Algısı Üzerindeki Etkisi”. Hacettepe Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi, 27, s. 117.
- Hızal, A. (1992). “İlköğretim Uygulamalarında Eğitim Teknolojisinden Yararlanma Olanakları”. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 8, 81-87.
- Karasar, N. (2005). “Bilimsel Araştırma Yöntemi (14. Baskı). Ankara Nobel Yayın ve Dağıtım.
- Karpenko, M.P. (2008). “The Emergencyand Development of Distance Education”. Russian Educationand Society, Vol. 50, (3), 45-46.
- Kazmer, M., Caroline, H. (2004). “Learning, Cultureand Community in Online Education: Research and Practice”, Newyork: Peterlong Yayınları.
- Özturan, M., Egeli, B., Darcan, O. (2000). “Türk Üniversitelerinde Bilgisayar Ağlarının Uzaktan Eğitim Aracı Olarak Kullanılmasına İlişkin Bir Araştırma”. Hacettepe Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi, 18.

- Picciano, A. G. (2001). "Distance Learning: Making Connections Across Virtual Space and Time", Merrill, Upper Saddle River, N.J. 1st Edition, U.S.
- Toprakçı, E. (2005). "Türkiye'deki Okul Yöneticisi ve Öğretmenlerin Evlerindeki Bilgisayar Mesleki Amaçlı Kullanım Profilleri (Sivas İli Örneği)". The Turkish Online Journal of Educational Technology, (4) 2.
- Volery, T.-Lord, D. (2000). "Critical Success Factors in Online Education". The International Journal Education Management. 14, p. 23.
- Yazıcı, A., Atlas, İ. (1999). "Web-baseddistance Education in Developing Countries". 14. Uluslar arası Bilgisayar ve Enformasyon Sistemleri Sempozyum Kitabı.